

32002L0095

Official Journal L 037 , 13/02/2003 P. 0019 - 0023

SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY 2002/95/ES

ze dne 27. ledna 2003

o omezení používání některých nebezpečných látek v elektrických a elektronických zařízeních

EVROPSKÝ PARLAMENT A RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o založení Evropského společenství, a zejména na článek 95 této smlouvy,

s ohledem na návrh Komise[1],

s ohledem na stanovisko Hospodářského a sociálního výboru[2],

s ohledem na stanovisko Výboru regionů[3],

v souladu s postupem stanoveným v článku 251 Smlouvy s ohledem na společný návrh schválený dohodovacím výborem dne 8. listopadu 2002[4],

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Rozdíly mezi právními nebo správními opatřeními přijatými členskými státy, pokud jde o omezení používání nebezpečných látek v elektrických a elektronických zařízeních, by mohly vytvářet překážky obchodu a narušovat hospodářskou soutěž ve Společenství, a mohly by tím přímo ovlivňovat vytváření a fungování vnitřního trhu. Proto se jeví nutné sblížit právní předpisy členských států v této oblasti a přispět k ochraně lidského zdraví a k environmentálně šetrnému využití a zneškodnění odpadních elektrických a elektronických zařízení.

(2) Na svém zasedání v Nice ve dnech 7., 8. a 9. prosince 2000 schválila Evropská rada usnesení Rady ze dne 4. prosince 2000 o zásadě předběžné opatrnosti.

(3) Sdělení Komise ze dne 30. července 1996 o přezkoumání strategie pro nakládání s odpady ve Společenství zdůrazňuje potřebu snížit obsah nebezpečných látek v odpadech a upozorňuje, že předpisy na úrovni Společenství, které by omezovaly výskyt těchto látek ve výrobcích a ve výrobních procesech, by k tomu mohly přispět.

(4) Usnesení Rady ze dne 25. ledna 1988 o Akčním programu Společenství pro boj proti znečištění životního prostředí kadmii[5] vyzývá Komisi k neprodlenému vypracování zvláštních opatření pro takový program. Rovněž má být chráněno lidské zdraví, a proto by měla být zavedena celková strategie, která zejména omezí používání kadmia a bude stimulovat výzkum náhrad. Uvedené usnesení zdůrazňuje, že používání kadmia by mělo být omezeno jen na případy, kdy vhodné a bezpečné náhrady neexistují.

(5) Dostupné důkazy svědčí o tom, že opatření týkající se sběru, zpracování, recyklace a zneškodnění odpadních elektrických a elektronických zařízení (OEEZ), stanovená ve směrnici Evropského parlamentu a Rady 2002/96/ES ze dne 27. ledna 2003 o odpadních elektrických a elektronických zařízeních[6], jsou nezbytná ke zmírnění problémů v nakládání s odpady spojenými s dotyčnými těžkými kovy a s dotyčnými retardéry hoření. Navzdory těmto opatřením se však bude i nadále při současných postupech zneškodňování objevovat významný podíl OEEZ. I kdyby byla OEEZ sbírána odděleně a byla předávána k recyklaci, jejich obsah rtuti, kadmia, olova, šestimocného

chrómu, PBB a PBDE by pravděpodobně nadále představoval riziko pro zdraví a životní prostředí.

(6) Při zohlednění technické a ekonomické proveditelnosti je nejúčinnějším způsobem, jakým lze zajistit významné snížení rizik pro zdraví a životní prostředí spojených s těmito látkami potřebné k dosažení zvolené úrovně ochrany ve Společenství, náhrada těchto látek v elektrických a elektronických zařízeních bezpečnými nebo bezpečnějšími materiály. Je pravděpodobné, že omezení používání těchto látek zvýší možnosti a ekonomickou prospěšnost recyklace OEEZ a sníží negativní zdravotní dopady na pracovníky v recyklačních zařízeních.

(7) Látky v oblasti působnosti této směrnice jsou vědecky dobře prozkoumány a zhodnoceny a byly předmětem různých opatření jak na úrovni Společenství, tak na vnitrostátní úrovni.

(8) Opatření této směrnice zohledňují stávající mezinárodní pokyny a doporučení a jsou založena na posouzení dostupných vědeckých a technických znalostí. Tato opatření jsou nutná k dosažení zvolené úrovně ochrany zdraví lidí a zvířat a ochrany životního prostředí, a to s ohledem na rizika, která by pravděpodobně ve Společenství vznikla v důsledku neexistence těchto opatření. Tato opatření by měla být pravidelně přezkoumávána a v případě nutnosti přizpůsobena tak, aby byly vzaty v úvahu dostupné technické a vědecké informace.

(9) Tato směrnice se použije, aniž jsou dotčeny právní předpisy Společenství o požadavcích na ochranu zdraví a bezpečnost a také zvláštní právní předpisy Společenství týkajících se nakládání s odpady, zejména směrnice Rady 91/157/EHS ze dne 18. března 1991 o bateriích a akumulátorech obsahujících určité nebezpečné látky[7].

(10) Je třeba vzít v úvahu technický vývoj elektrických a elektronických zařízení bez těžkých kovů, PBB a PBDE. Jakmile budou dostupné vědecké údaje, měl by být při zohlednění zásady předběžné opatrnosti prozkoumán zákaz dalších nebezpečných látek a jejich nahrazení náhradami šetrnějšími k životnímu prostředí, které by zajistily přinejmenším stejnou úroveň ochrany spotřebitelů.

(11) Měly by být povoleny výjimky z požadavků na náhradu, jestliže není náhrada z vědeckého nebo technického hlediska možná, nebo jestliže negativní dopady na životní prostředí nebo zdraví způsobené touto náhradou pravděpodobně převáží její přínosy pro člověka a pro životní prostředí. Náhrada nebezpečných látek v elektrických a elektronických zařízeních by také měla být provedena způsobem, který je slučitelný se zdravím a bezpečností uživatelů elektrických a elektronických zařízení (EEZ).

(12) Pokud mají být opětovné použití, renovace a prodloužení životnosti prospěšné, je nutné, aby byly dostupné náhradní díly.

(13) Přizpůsobení výjimek z požadavků týkajících se postupného vyloučení a zákazu nebezpečných látek vědeckému a technickému pokroku by mělo být uskutečněno Komisí podle postupu výboru.

(14) Opatření nutná k provedení této směrnice by měla být přijata v souladu s rozhodnutím Rady 1999/468/ES ze dne 28. června 1999 o postupech pro výkon prováděcích pravomocí svěřených Komisi[8],

PŘIJALY TUTO SMĚRNICI:

Článek 1

Cíle

Účelem této směrnice je sblížit právní předpisy členských států o omezení používání nebezpečných látek v elektrických a elektronických zařízeních a přispět k ochraně lidského zdraví a k využití a environmentálně šetrnému využití a zneškodnění odpadních elektrických a elektronických zařízení.

Článek 2

Oblast působnosti

1. Aniž je dotčen článek 6, tato směrnice se použije pro elektrická a elektronická zařízení spadající do kategorií 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 a 10 uvedených v příloze IA směrnice 2002/96/ES (OEEZ) a pro elektrické žárovky a svítidla v domácnostech.

2. Tato směrnice se použije, aniž jsou dotčeny právní předpisy Společenství týkajících se požadavků na ochranu zdraví a bezpečnost a zvláštní právní předpisy Společenství týkající se nakládání s odpady.

3. Tato směrnice se nepoužije pro náhradní díly pro opravy nebo pro opětovné použití elektrických a elektronických zařízení uvedených na trh před 1. červencem 2006.

Článek 3

Definice

Pro účely této směrnice platí následující definice:

a) "elektrickým a elektronickým zařízením" nabo "EEZ" se rozumí zařízení, jehož správná funkce závisí na elektrickém proudu nebo na elektromagnetickém poli, a zařízení k výrobě, přenosu a měření tohoto proudu a pole, které spadá do kategorií uvedených v příloze IA směrnice 2002/96/ES (OEEZ) a je určeno pro použití s napětím nepřesahujícím 1 000 V pro střídavý proud a 1 500 V pro stejnosměrný proud;

b) "výrobce" se rozumí jakákoli osoba, která, bez ohledu na způsob prodeje, včetně komunikačních prostředků na dálku v souladu se směrnicí Evropského parlamentu a Rady 97/7/ES ze dne 20. května 1997 o ochraně spotřebitele v případě smluv uzavřených na dálku[9]

i) vyrábí a prodává pod svou vlastní značkou elektrická a elektronická zařízení;

ii) dále prodává pod svou vlastní značkou elektrická a elektronická zařízení vyrobená jinými dodavateli; prodejce přitom není považován za výrobce, jestliže se značka výrobce objevuje na zařízení, jak je uvedeno v pododstavci i), nebo

iii) dováží nebo vyváží elektrická a elektronická zařízení na profesionální bázi do členského státu.

Ten, kdo zajišťuje výlučně financování na základě jakékoli finanční dohody, se nepovažuje za výrobce, pokud nepůsobí zároveň jako výrobce ve smyslu pododstavců i) až iii).

Článek 4

Prevence

1. Členské státy zajistí, že od 1. července 2006 nebudou nová elektrická a elektronická zařízení uváděná na trh obsahovat olovo, rtuť, kadmium, šestimocný chróm, polybromované bifenyly (PBB) a polybromovaný difenylether (PBDE). Vnitrostátní opatření, která omezují nebo zakazují používání těchto látek v elektrických a elektronických zařízeních, jež byla přijata v souladu s právními předpisy Společenství před přijetím této směrnice, mohou být zachována do 1. července 2006.

2. Odstavec 1 se nepoužije pro použití uvedená v příloze.

3. Jakmile budou dostupné vědecké údaje, Evropský parlament a Rada na základě návrhu Komise v souladu se zásadami politiky chemických látek, jak je uvedeno v

Šestým akčním programem Společenství pro životní prostředí, rozhodne o zákazu dalších nebezpečných látek a jejich nahrazení náhradami šetrnějšími k životnímu prostředí, které zajistí přinejmenším stejnou úroveň ochrany spotřebitelů.

Článek 5

Prizpůsobení vědeckému a technickému pokroku

1. Všechny změny, které jsou nutné k prizpůsobení přílohy vědeckému a technickému pokroku pro následující účely, musí být přijímány v souladu s postupem podle čl. 7 odst. 2:

a) v případě nutnosti stanovení maximálních hodnot koncentrací ve zvláštních materiálech a v součástech elektrických a elektronických zařízení, v nichž je přítomnost látek uvedených v čl. 4 odst. 1 tolerována;

b) vyjmutí materiálů a součástí elektrických a elektronických zařízení z ustanovení čl. 4 odst. 1, jestliže je jejich eliminace nebo náhrada pomocí změn návrhu nebo materiálů a součástí, které nevyžadují materiály a látky uvedené v tomto článku, technicky nebo vědecky neproveditelná, nebo jestliže negativní dopady na životní prostředí, zdraví a/nebo bezpečnost spotřebitelů způsobené náhradou pravděpodobně převáží jejich přínosy pro životní prostředí, zdraví a/nebo bezpečnost spotřebitelů;

c) přezkoumání každé z výjimek z přílohy alespoň každé čtyři roky nebo čtyři roky po zařazení položky do seznamu, s cílem zvážit při vyjmutí materiálů a součástí elektrických a elektronických zařízení z přílohy, zda jejich eliminace nebo náhrada pomocí změn návrhu nebo materiálů a součástí, které nevyžadují materiály a látky uvedené v čl. 4 odst. 1, jsou technicky nebo vědecky možné, za předpokladu, že jejich negativní dopady na životní prostředí, zdraví a/nebo bezpečnost spotřebitelů způsobené náhradou nepřeváží jejich možné přínosy pro životní prostředí, zdraví a/nebo bezpečnost spotřebitelů.

2. Před provedením změn přílohy podle odstavce 1 Komise mimo jiné vede konzultace s výrobcí elektrických a elektronických zařízení, provozovateli recyklace a zpracovateli, organizacemi zaměřenými na ochranu životního prostředí a sdruženími zaměstnanců a spotřebitelů. Přípomínky musí být postoupeny výboru uvedenému v čl. 7 odst. 1.

Komise vezme v úvahu informace, které obdrží.

Článek 6

Přezkum

Nejpozději do 13. února 2005 Komise přezkoumá opatření stanovená touto směrnicí, aby mohly být v případě potřeby vzaty v úvahu nové vědecké poznatky.

Komise k tomuto datu předloží zejména návrhy na zahrnutí zařízení spadajících do kategorií 8 a 9 uvedených v příloze IA směrnice 2002/96/ES (OEEZ) do oblasti působnosti této směrnice.

Komise musí také zkoumat nutnost prizpůsobení seznamu látek uvedených v čl. 4 odst. 1 na základě vědeckých poznatků a při zohlednění zásady předběžné opatrnosti a v případě potřeby předložit Evropskému parlamentu a Radě návrhy na tato prizpůsobení. Zvláštní pozornost musí být během přezkoumání věnována dopadu dalších nebezpečných látek používaných v elektrických a elektronických zařízeních na životní prostředí a lidské zdraví. Komise přezkoumá proveditelnost náhrady těchto látek a materiálů a v případě potřeby předloží Evropskému parlamentu a Radě návrhy s cílem rozšířit oblast působnosti článku 4.

Článek 7

Výbor

1. Komisi je nápomocen výbor zřízený článkem 18 směrnice Rady 75/442/EHS[10].
2. Odkazuje-li se na tento odstavec, použijí se články 5 a 7 rozhodnutí 1999/468/ES s ohledem na článek 8 uvedeného rozhodnutí.
Doba uvedená v čl. 5 odst. 6 rozhodnutí 1999/468/ES je stanovena na tři měsíce.
3. Výbor přijme svůj jednací řád.

Článek 8

Sankce

Členské státy určí sankce použitelné při porušení vnitrostátních předpisů přijatých v souladu s touto směrnicí. Takto stanovené sankce musí být účinné, přiměřené a odrazující.

Článek 9

Provedení

1. Členské státy uvedou v účinnost právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu s touto směrnicí nejpozději do 13. srpna 2004. Neprodleně o nich uvědomí Komisi.
Tato opatření přijatá členskými státy musí obsahovat odkaz na tuto směrnici nebo musí být takový odkaz učiněn při jejich úředním vyhlášení. Způsob odkazu si stanoví členské státy.
2. Členské státy sdělí Komisi znění všech právních a správních předpisů, které přijmou v oblasti působnosti této směrnice.

Článek 10

Vstup v platnost

Tato směrnice vstupuje v platnost dnem vyhlášení v Úředním věstníku Evropských společenství.

Článek 11

Určení

Tato směrnice je určena členskými státním.

V Bruselu dne 27. ledna 2003.

Za Evropský parlament Za Radu

předseda předseda

P. COX G. DRYS

PŘÍLOHA

Použití olova, rtuti, kadmia a šestimocného chrómu, která jsou vyjmuta z požadavků čl. 4 odst. 1

1. Rtuť v kompaktních zářivkách, jejíž obsah nepřevyšuje 5 mg na zářivku.
2. Rtuť v trubicových zářivkách pro obecné účely, jejíž obsah nepřevyšuje:
 - u halofosfátových zářivek 10 mg
 - u trifosfátových zářivek s běžnou dobou životnosti 5 mg
 - u trifosfátových zářivek s běžnou dobou životnosti 8 mg.
3. Rtuť v trubicových zářivkách pro zvláštní účely.
4. Rtuť v jiných svítidlech konkrétně neuvedených v této příloze.
5. Olovo ve skle obrazovek, elektronických součástech a zářivkách.
6. Olovo jako prvek slitin s ocelí obsahujících až 0,35 % hmot. olova, slitin s hliníkem obsahujících až 0,4 % hmot. olova a slitin s mědí obsahujících až 4 % hmot. olova.

7. - Olovo v pájkách s vysokým bodem tání (např. slitiny cínu a olova obsahující více než 85 % olova),

- olovo v pájkách pro zásobování, skladování a systémy skladování (výjimka do roku 2010 povolena),

- olovo v pájkách pro zařízení síťové infrastruktury pro přepínání, signalizaci, přenos a správu sítě pro telekomunikace,

- olovo v keramických elektronických dílech (např. piezoelektrické přístroje).

8. Použití kadmia s výjimkou použití zakázaných směrnicí 91/338/EHS[11], kterou se mění směrnice 76/769/EHS[12] týkající se omezení uvádění na trh a používání některých nebezpečných látek a přípravků.

9. Šestimocný chrom jako antikorozivní činidlo v chladicích systémech z uhlíkové oceli v absorpčních ledničkách.

10. V rámci postupu uvedeného v čl. 7 odst. 2 Komise přednostně vyhodnotí použití:

- DekabDE,

- rtuti v trubicových zářivkách pro zvláštní účely,

- olova v pájkách pro počítačové servery, paměti počítačů a systémy pro počítačové ukládání dat, zařízení síťové infrastruktury pro přepínání, signalizaci, přenos a správu sítě pro telekomunikace (vzhledem ke stanovení zvláštního časového omezení pro tuto výjimku) a

- žárovek,

aby bylo možné co nejdříve stanovit, zda mají být tyto položky odpovídajícím způsobem pozměněny.

[1] Úř. věst. C 365 E, 19.12.2000, s. 195 a Úř. věst.č. C 240 E, 28.8.2001, s. 303.

[2] Úř. věst. C 116, 20.4.2001, s. 38.

[3] Úř. věst. C 148, 18.5.2001, s. 1.

[4] Stanovisko Evropského parlamentu ze dne 15. května 2001 (Úř. věst. C 34 E, 7.2.2002, s. 109), společný postoj Rady ze dne 4. prosince 2001 (Úř. věst. C 90 E, 16.4.2002, s. 12) a rozhodnutí Evropského parlamentu ze dne 10. dubna 2002 (dosud nezveřejněné v Úředním věstníku). Rozhodnutí Evropského parlamentu ze dne 18. prosince 2002 a rozhodnutí Rady ze dne 16. prosince 2002.

[5] Úř. věst. C 30, 4.2.1988, s. 1.

[6] Úř. věst. L 37, 13.2.2003, s. 24.

[7] Úř. věst. L 78, 26.3.1991, s. 38. Směrnice ve znění směrnice Komise 98/101/ES (Úř. věst. L 1, 5.1.1999, s. 1.

[8] Úř. věst. L 184, 17.7.1999, s. 23.

[9] Úř. věst. L 144, 4.6.1997, s. 19. Směrnice ve znění směrnice 2002/65/ES (Úř. věst. L 271, 9.10.2002, s. 16).

[10] Úř. věst. L 194, 25.7.1975, s. 39.

[11] Úř. věst. L 186, 12.7.1991, s. 59.

[12] Úř. věst. L 262, 27.9.1976, s. 201.